

9. Volby

Oblastí, ve které se více angažují muži než ženy, je určitě politika. Práce ve prospěch společnosti, ať už na regionální či republikové úrovni, patří k nejnáročnějším úkolům pro každého jednotlivce. Z výsledků voleb můžeme posoudit snahu mužů a žen o zapojení do veřejného života.

Aktivitu žen a mužů v regionální politice na krajské úrovni můžeme hodnotit podle výsledků posledních voleb do krajského zastupitelstva, které proběhly v říjnu 2016. Počet kandidátů na post krajského zastupitele byl v tomto roce rekordní, kandidovalo téměř tisíc obyvatel kraje a z toho byla čtvrtina žen. Nicméně voliči upřednostnili spíše mužské kandidáty. Do 55 členného zastupitelstva bylo zvoleno 8 žen (14,5 %). Z kandidujících žen byla zvolena každá 33., zatímco z kandidujících mužů každý 15. Funkci hejtmána Olomouckého kraje zastával zatím vždy muž, v současnosti v 11 členné Radě Olomouckého kraje působí jen 1 žena.

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev krajů podle pohlaví

	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
2016	959	264	27,5	55	8	14,5	5,7	6,8	3,0
2012	842	228	27,1	55	13	23,6	6,5	6,8	5,7
2008	724	220	30,4	55	10	18,2	7,6	8,9	4,5
2004	744	222	29,8	55	7	12,7	7,4	9,2	3,2
2000	644	138	21,4	55	5	9,1	8,5	9,9	3,6

V Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky pracuje 12 poslanců z Olomouckého kraje, ve volbách v říjnu 2017 bylo zvoleno 11 mužů a pouze 1 žena. Naproti tomu v Senátu Parlamentu ČR jsou momentálně činné 3 senátorky a 2 senátoři zvoleni ve volebních obvodech na území kraje.

Být zvolen do poslanecké sněmovny nebo i krajského zastupitelstva předpokládá větší angažovanost kandidátů v některé z politických stran či hnutí, dlouhodobou úspěšnou práci ve prospěch veřejnosti a dostatek zkušeností.

Naproti tomu volby do obecních zastupitelstev představují pro obyvatele větší šanci ovlivnit dění ve svém okolí. V posledních komunálních volbách v říjnu 2018 se rozhodlo v kraji kandidovat necelých 10 tis. mužů a více než 5 tis. žen, ženy tedy tvořily více než jednu třetinu kandidujících. Do zastupitelstev 401 obcí kraje bylo zvoleno 2 770 mužů a 1 186 žen. Ženy zaujaly 30 % z celkového počtu zastupitelů.

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví

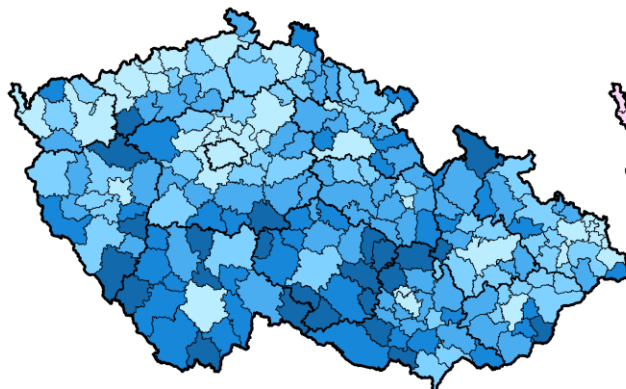
	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
2018	15 031	5 252	34,9	3 956	1 186	30,0	26,3	28,3	22,6
2014	16 116	5 515	34,2	3 974	1 115	28,1	24,7	27,0	20,2
2010	15 948	5 272	33,1	3 947	1 134	28,7	24,7	26,3	21,5
2006	14 173	4 383	30,9	4 005	1 065	26,6	28,3	30,0	24,3

Z počtu kandidátů je vidět, že snaha mužů o aktivní zapojení do řešení problémů v obci nebo městě byla daleko vyšší než úsilí žen. Zatímco z 1 000 mužů starších 18 let v kraji kandidovalo 39, z 1 000 žen kandidovalo 19,7 žen. Největší zájem o obecní volby měly muži v obcích SO ORP Konice (z 1 000 kandidovalo 82,3 mužů). U žen bylo nejvíce kandidátek po přepočtu na 1 000 bydlících žen v SO ORP Jeseník (35,7 žen). Ani jedna žena nekandidovala ve 3 obcích kraje (Hačky, Turovice, Šišma), pouze jedna

žena kandidovala v 16 obcích a dvě ženy v dalších 32 obcích. Muži měli zájem o post zastupitele ve všech obcích kraje, jen jeden muž kandidoval v obci Císařov a dva v obci Líšná. Muži mezi kandidáty převažovali v celkem 352 obcích a více žen než mužů kandidovalo v 27 obcích kraje. Ve 22 obcích kraje byl mezi kandidáty vyrovnaný počet žen a mužů.

Kandidáti podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

Muži

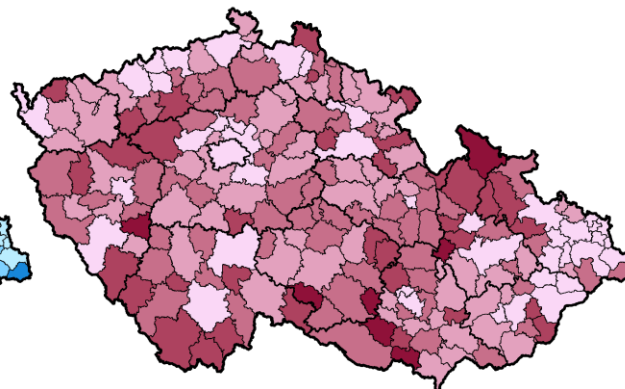

na 1 000 obyvatel stejného pohlaví a věku 18 a více let (k 31. 12. 2018)

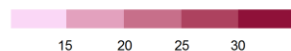

30 40 50 60

Ženy

na 1 000 obyvatel stejného pohlaví a věku 18 a více let (k 31. 12. 2018)

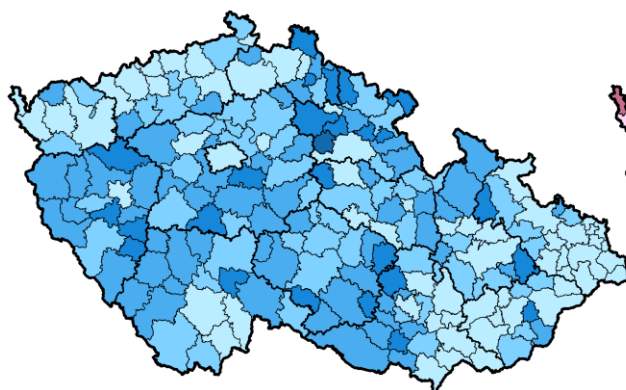
15 20 25 30

Zdroj: ČSÚ

Z hlediska věku kandidátů nebyly mezi muži a ženami výraznější rozdíly, o čemž vypovídá téměř stejný průměrný věk kandidátů (47,2 let u mužů a 47,1 let u žen). Z celkového počtu kandidátů – mužů v kraji bylo 15,8 % z nich členem některé politické strany či hnutí. Žen s členstvím v politické straně bylo méně, 12,3 % z celkového počtu kandidujících žen. Ve většině obcí naprostá většina kandidátů byla bez politické příslušnosti na rozdíl od měst, kde bylo větší zapojení kandidátů z různých politických uskupení. Největší podíl kandidátů mezi muži a ženami s příslušností k politické straně byl zjištěn na Olomoucku (26,8 % z kandidujících mužů a 17,7 % z kandidujících žen bylo členem politické strany). A naopak nejnižší podíl byl zjištěn na Hranicku (8,1 % u mužů a 8,2 % u žen).

Kandidáti bez politické příslušnosti podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

Muži

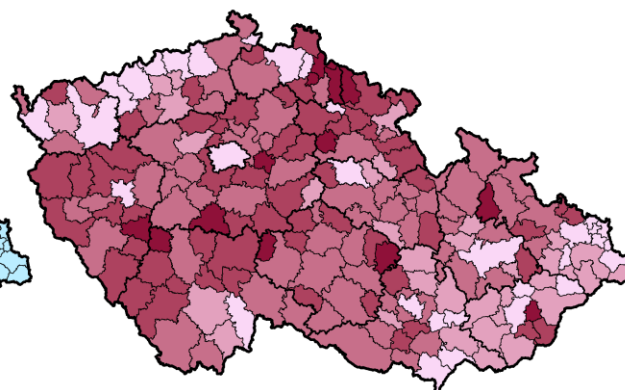

podíl na počtu kandidátů stejného pohlaví (%)

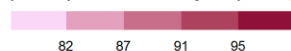

82 87 91 95

Ženy

podíl na počtu kandidátů stejného pohlaví (%)

82 87 91 95

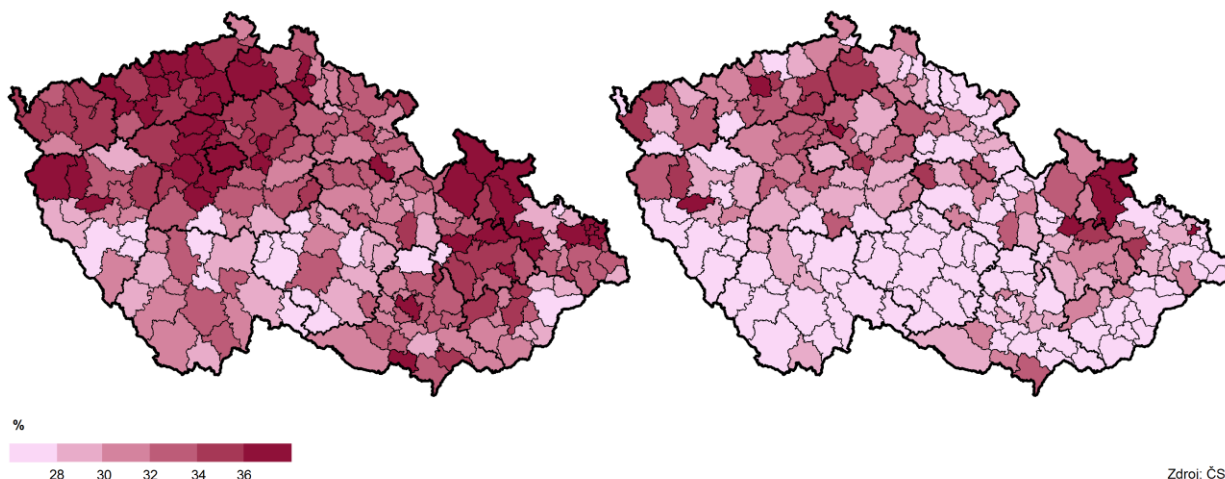
Zdroj: ČSÚ

Podíl žen mezi kandidáty činil v kraji 34,9 % a v mezikrajském srovnání byl čtvrtý nejvyšší. Mezi správními obvody ORP kraje byl tento podíl nejvyšší v SO ORP Šternberk (40,8 %) a Šumperk (38,2 %). Naopak nejnižší zastoupení žen mezi kandidáty bylo evidováno v SO ORP Konice (27,1 %).

Podíl žen mezi kandidáty a zvolenými zastupiteli podle SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

Kandidáti

Zastupitelé

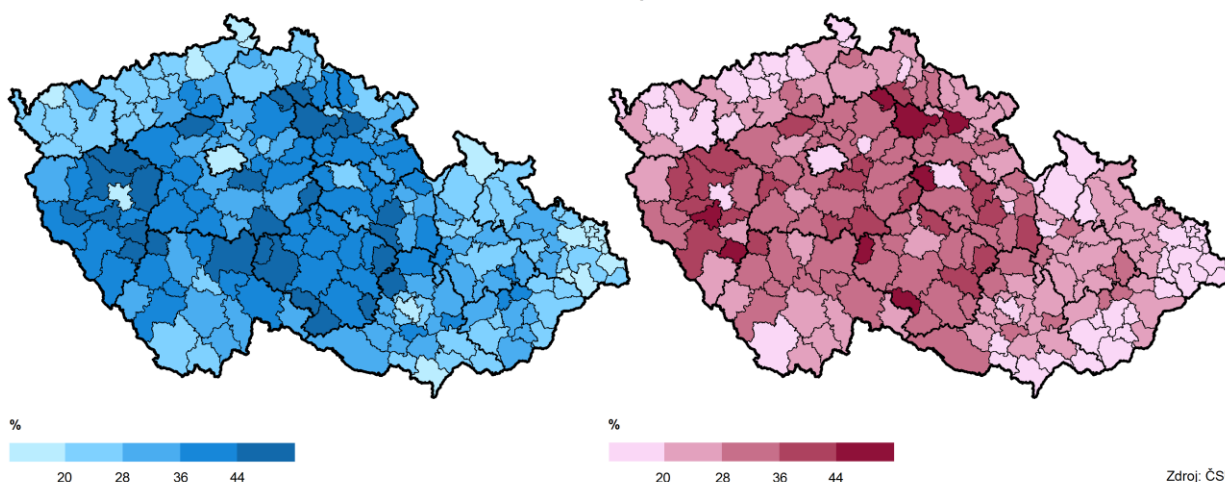
Zdroj: ČSÚ

Mezi zvolenými zastupiteli v řádných volbách bylo 30,0 % žen, což byl pátý nejvyšší podíl mezi 14 kraji republiky. V porovnání výsledků v jednotlivých správních obvodech ORP byl nejvyšší podíl žen mezi zastupiteli zjištěn v SO ORP Uničov (36,4 %) a nejnižší na Konicku (22,5 % žen). V rámci celého kraje byli úspěšnější muži, kterých bylo zvoleno 28,3 % z počtu kandidátů - mužů, zatímco u žen se stalo zastupitelkou 22,6 % z celkového počtu kandidujících žen. Mezi krajskými správními obvody ORP byl jedinou výjimkou SO ORP Uničov, kde byly úspěšnější ženy (zvoleno 30,7 % z kandidujících žen vs. 27,6 % zvolených mužů z kandidujících mužů). V ostatních správních obvodech se dařilo mužům. Podíl zvolených mužů z kandidujících mužů kolísal od 19,5 % na Jesenicku po 38,4% úspěšnost v SO ORP Lipník nad Bečvou. Na Jesenicku byla také nejnižší úspěšnost žen (15,7 %) a nejvyšší byla vypočtena v už zmíněném SO ORP Uničov.

Úspěšnost kandidátů podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018
(podíl zvolených zastupitelů na počtu kandidátů stejného pohlaví; včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

Muži

Ženy

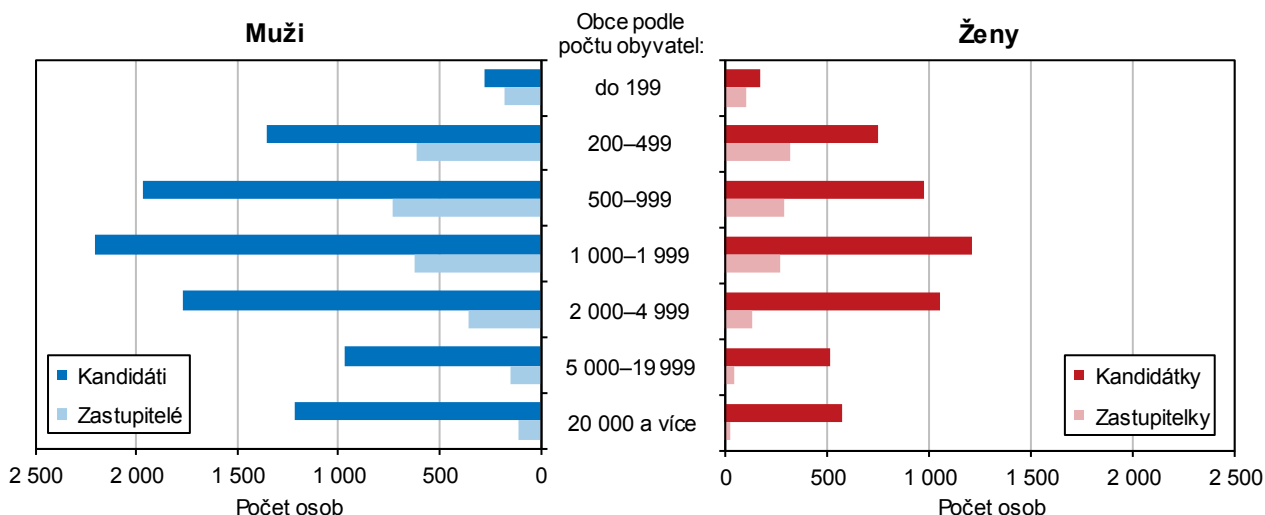
Zdroj: ČSÚ

V kraji funguje 12 obcí, které nemají ve svém zastupitelstvu jedinou ženu. Více mužů než žen má v zastupitelstvu 337 obcí. Ve zbývajících 52 obcích bylo do jejich zastupitelstev zvoleno více žen než mužů. V kraji pracuje v zastupitelstvu některé z obcí každý 90. muž a každá 225. žena starší 18 let.

Pokud se týká velikosti obce, v menších obcích byla úspěšnost kandidátů větší než ve velkých městech. Výsledky v malých obcích byly ovlivněny i tím, že v některých byla podána jen jedna kandidátní listina

a všichni kandidující se stali zastupiteli. Také proto byla úspěšnost kandidujících mužů i žen velmi vysoká (63,8 %, resp. 62,0 % u žen). V dalších velikostních kategoriích obcí podle počtu obyvatel úspěšnost postupně klesala. Největší rozdíl mezi zvolením mužů a žen byl v obcích s počtem 2 tis. až 5 tis. občanů. V těchto 32 obcích či městech se stalo zastupiteli 20,0 % z kandidujících mužů a 12,4 % z kandidujících žen. Nejmenší šanci pak měli kandidující ve 4 velkých městech kraje, kde bylo zvoleno 7,7 % z kandidujících mužů a 4,0 % z kandidujících žen. Zastupiteli se v těchto městech stalo 114 mužů a 28 žen.

Kandidáti a zvolení zastupitelé podle pohlaví a velikostních skupin obcí ve volbách do obecních zastupitelstev v Olomouckém kraji v říjnu 2018

Zájem obyvatel obcí podat kandidátní listinu také postupně klesal s rostoucím počtem obyvatel dané obce. V malých obcích do 200 obyvatel podalo kandidátku 105 mužů a 63 žen z 1 000 obyvatel stejného pohlaví starších 18 let. Ve velkých městech po přepočtu na 1 000 mužů či žen bydlících v Olomouci, Prostějově, Přerově či Šumperku kandidovalo pouze 15 mužů a 6 žen.

Podíl kandidátů a zvolených zastupitelů podle pohlaví a velikostních skupin obcí ve volbách do obecních zastupitelstev v Olomouckém kraji v říjnu 2018

